

Riksdagens svar RSv 172/2020 rd – RP 141/2020 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till kompletterande lagstiftning om den europeiska gräns- och kustbevakningen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till kompletterande lagstiftning om den europeiska gräns- och kustbevakningen (RP 141/2020 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Förvaltningsutskottet (FvUB 22/2020 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gränsbevakningslagen (578/2005) 15 a, 15 b och 35 a §, sådana de lyder i lag 619/2017, samt
fogas till lagen en ny 35 i § som följer:

15 a §

Stöd från Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån

Statsrådets allmänna sammanträde fattar beslut om framställning av begäran till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån om en snabb gränsinsats som avses i artikel 37.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624, nedan *gräns- och kustbevakningsförordningen*. Om ett hot som riktas mot den allmänna ordningen, den inre säkerheten eller folkhälsan emellertid ovillkorligen förutsätter att begäran framställs utan dröjsmål, får begäran framställas av inrikesministern innan frågan avgörs av statsrådets allmänna sammanträde.

Riksdagens svar RSv 172/2020 rd

Statsrådets allmänna sammanträde fattar beslut om åtgärder när Finland tar emot bistånd som avses i artikel 42 i gräns- och kustbevakningsförordningen i en situation som kräver brådskande insatser vid den yttre gränsen.

Bestämmelserna om beslutsfattande i 1 mom. tillämpas om inte något annat följer av lagen om beslutsfattande om lämnande av och begäran om internationellt bistånd (418/2017).

15 b §

Deltagande i europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrkas och Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns verksamhet.

Inrikesministeriet beslutar om inrikesförvaltningens myndigheters årliga deltagande i den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrkas verksamhet.

Gränsbevakningsväsendet samordnar genomförandet av Europas integrerade gränsförvaltning i Finland och Finlands deltagande i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns verksamhet.

Gränsbevakningsväsendet beslutar om sitt deltagande i andra insatser hos Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån än de som avses i 1 mom. samt inom sitt ansvarsområde om lämnande av eller begäran om i gräns- och kustbevakningsförordningen avsett tekniskt eller operativt bistånd.

Staben för gränsbevakningsväsendet är den nationella kontaktpunkt som avses i artikel 13 i gräns- och kustbevakningsförordningen och upprätthåller den nationella samordningscentral som avses i artikel 21 i den förordningen.

Bestämmelserna om beslutsfattande i 3 mom. tillämpas om inte något annat följer av lagen om beslutsfattande om lämnande av och begäran om internationellt bistånd.

35 a §

Befogenheter för medlemmar i enheter i den stående styrkan som i Finland deltar i insatser som samordnas av Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån samt medlemmarnas rätt att använda maktmedel

De medlemmar som hör till en enhet i den stående styrkan som är utplacerad i Finland på Finlands begäran eller med stöd av artikel 42 i gräns- och kustbevakningsförordningen, har när de följer anvisningar av en behörig finsk tjänsteman, samma befogenheter att utföra uppgifter enligt kodexen om Schengengränserna som gränsbevakningsmännen har enligt denna lag, med undantag för beslut om nekad inresa enligt artikel 14 i kodexen, samt uppgifter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 656/2014 om fastställande av regler för övervakningen av de yttre sjögränserna inom ramen för det operativa samarbete som samordnas av Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser.

De i 1 mom. avsedda medlemmarna i den stående styrkan har även rätt att använda maktmedel enligt 35 § 1 mom. i en behörig finsk tjänstemans närvaro, om deras hemmedlemsstat eller Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån har gett sitt samtycke i enlighet med artikel 82.7 i gräns- och kustbevakningsförordningen och rätten inte har begränsats i den operativa plan som avses i artikel 38 eller i de anvisningar som Finland har meddelat enligt artikel 43 i den förordningen.

Riksdagens svar RSv 172/2020 rd

35 i §

Gränsbevakningsmäns befogenheter i uppgifter enligt gräns- och kustbevakningsförordningen

När gränsbevakningsmän utför uppgifter som avses i gräns- och kustbevakningsförordningen bestäms deras behörighet i enlighet med de författningar som gäller tjänsteuppdrag som utförs i Finland. Gränsbevakningsmännens befogenheter får dock inte överskrida de befogenheter som fastställs i artikel 82.2 i den förordningen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019)
36 § och
fogas till lagen en ny 22 a § som följer:

22 a §

Rätt att få uppgifter för en nationell situationsbild

Gränsbevakningsväsendet har, utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag, för att skapa och upprätthålla den nationella situationsbild som avses i artikel 25 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624, nedan *gräns- och kustbevakningsförordningen*, rätt att från polisen, Tullen, Migrationsverket, nödcentralsdatasystemet, luftfartsmyndigheterna och tillhandahållare av trafikledningstjänster få nödvändiga uppgifter enligt den genomförandeakt som avses i artikel 24.3 i den förordningen, dock inte personuppgifter med undantag för identifieringsnummer för fartyg och luftfartyg.

36 §

Utlämnande av personuppgifter inom Europeiska unionens gränskontrollsamarbete

Gränsbevakningsväsendet får trots sekretessbestämmelserna lämna ut i 7—11 och 15 § avsedda personuppgifter till

Riksdagens svar RSv 172/2020 rd

1) en myndighet som ansvarar för gränskontroll i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i någon annan stat som tillämpar kodexen om Schengengränserna, för utförande av gränskontroll,

2) Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån, byråns sambandsmän samt till de medlemmar i enheter i den stående styrkan som deltar i en insats som samordnas av byrån, med iakttagande av bestämmelserna i gräns- och kustbevakningsförordningen,

3) en sådan tjänsteman från en medlemsstat i Europeiska unionen som lämnar gränssäkerhetsbistånd som avses i 15 d § 1 mom. i gränsbevakningslagen, för vidtagande av åtgärder som den biståndsbegäran som Finland framställt förutsätter.

De uppgifter som avses i denna paragraf får lämnas ut också som en datamängd.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

Lag

om ändring av 12 § i sjöräddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 12 § i sjöräddningslagen (1145/2001), sådan paragrafen lyder i lag 640/2019, ett nytt 2 mom. som följer:

12 §

Sjöräddningsregister

Uppgifter om en sjöräddningsaktion, dock inte uppgifter om en mobilteleapparats läge eller andra personuppgifter än identifieringsnummer för fartyg och luftfartyg, kan trots sekretessbestämmelser behandlas också för att skapa och upprätthålla en nationell situationsbild som avses i artikel 25 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624, om aktionen har samband med gränssäkerheten.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

Riksdagens svar RSv 172/2020 rd

Lag

om ändring av 9 kap. 9 i och 9 j § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 9 kap. 9 i och 9 j §, sådana de lyder i lag 621/2017, som följer:

9 kap

Särskilda bestämmelser

9 i §

Deltagande i europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrkas och Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns verksamhet

Polisstyrelsen beslutar om

1) placering av polismän i europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka som operativ personal enligt artikel 2.16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624, nedan *gräns- och kustbevakningsförordningen*, samt i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns övriga verksamhet,

2) att till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån ge samtycke eller framställa en begäran enligt artikel 52.1 i gräns- och kustbevakningsförordningen om att få återvändandeenheter till förfogande i Finland.

Med avvikelse från vad som i 1 mom. 1 punkten föreskrivs om Polisstyrelsens beslutsfattande beslutar skyddspolisen om placering av polismän i europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka och i Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns övriga verksamhet enligt 1 mom. 1 punkten.

Inrikesministeriet beslutar om att till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån ge samtycke eller framställa en begäran om att i Finland inleda en återvändandaintervention som avses i artikel 53.1 och en snabb återvändandaintervention som avses i artikel 53.2 i gräns- och kustbevakningsförordningen.

Polisstyrelsen ska utan dröjsmål underrätta inrikesministeriet om samtycke till eller en begäran om återvändandeenheter som avses i 1 mom. 2 punkten. I en exceptionell situation kan inrikesministeriet besluta att dra tillbaka ett redan givet samtycke eller en begäran som framställts eller avsluta samarbete som inletts av Polisstyrelsen.

När en polisman som placerats i den i 1 mom. 1 punkten eller 2 mom. avsedda stående styrkan utför ett i gräns- och kustbevakningsförordningen avsett uppdrag i gräns- och kustbevakningsbyråns stående styrkas operativa personal, ska gräns- och kustbevakningsförordningen tillämpas på polismannens befogenheter. Polismannens befogenheter att använda maktmedel får dock inte överskrida de befogenheter polismannen skulle vara berättigad till i tjänsteutövning som polisman i Finland. På en polisman som deltar i uppdrag enligt gräns- och kustbevakningsförordningen tillämpas lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag.

Riksdagens svar RSv 172/2020 rd

Vad som i 1—3 mom. föreskrivs om beslutsfattande ska tillämpas om inte något annat följer av lagen om beslutsfattande vid lämnande av och begäran om internationellt bistånd.

9 j §

Befogenheter för främmande staters tjänstemän vid Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns återvändandeuppdrag

När en främmande stats behöriga tjänsteman deltar i Finland i verksamhet som avses i artikel 52.1 eller 53.1 eller 53.2 i gräns- och kustbevakningsförordningen, har tjänstemannen rätt att enligt anvisningar från en finsk polisman utöva en polismans sådana befogenheter som en finsk polisman med stöd av sin behörighet anvisar tjänstemannen. En främmande stats behöriga tjänsteman har rätt att under en finsk polismans uppsikt använda sådana maktmedel som polismannen med stöd av sin behörighet anvisar tjänstemannen.

En främmande stats behöriga tjänsteman som deltar i verksamhet som avses i 1 mom. har med den utsändande statens samtycke rätt att bära vapen, ammunition och annan utrustning.

En behörig tjänsteman från en främmande stat har rätt att använda ett maktmedelsredskap endast om en finsk polisman inom ramen för sin behörighet bemyndigar den behöriga tjänstemannen till det i ett enskilt fall, om inte något annat följer av artikel 82 i gräns- och kustbevakningsförordningen.

På främmande staters behöriga tjänstemän som med bemyndigande av en finsk tjänsteman använder maktmedel, maktmedelsredskap eller tar till nödvärn tillämpas 2 kap. 17 § 1 och 2 mom. Bestämmelser om excess vid användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § samt bestämmelser om excess i nödvärn i 4 § 2 mom. och 7 § i strafflagen.

Vad som i 1 och 3 mom. föreskrivs om en finsk polisman tillämpas också på en finsk gränsbevakningsman.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 17 § i skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skjutvapenlagen (1/1998) 17 § 1 mom. 13 punkten, sådan den lyder i lag 622/2017, som följer:

Riksdagens svar RSv 172/2020 rd

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

13) överföring till eller från Finland och innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som innehas av medlemmar i enheter i den stående styrkan som är verksamma på finskt territorium och som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 31 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) 31 § 2 mom. som följer:

31 §

Övrigt utlämnande av personuppgifter till utlandet

Polisen får trots sekretessbestämmelserna

1) till de behöriga myndigheter som avses i internationella avtal eller andra arrangemang som gäller återtagande av personer som olagligen kommit in och vistas i landet lämna ut personuppgifter för utförande av de uppgifter som avses i de internationella avtalen eller arrangemangen,

2) till de myndigheter som ansvarar för vapentillsynen i en annan stat lämna ut personuppgifter om förvärv, innehav, överföring, införsel och utförsel av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler, om det med tanke på vapentillsynen är nödvändigt att lämna ut uppgifterna,

3) till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån lämna ut personuppgifter som ska behandlas vid utförande av uppgifter enligt 131 § i utlänningslagen med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624.

Riksdagens svar RSv 172/2020 rd

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen (301/2004) 131 § 4 mom. och 152 b §, sådana de lyder, 131 § 4 mom.
i lag 635/2019 och 152 b § i lag 1341/2014 samt
fogas till 95 §, sådan den lyder i lagarna 194/2015 och 437/2019, ett nytt 5 mom. och till 133 §,
sådan den lyder i lag 749/2011, ett nytt 5 mom. som följer:

95 §

Inlämnande av ansökan om internationellt skydd

En behörig tjänsteman från en främmande stat får som medlem i en enhet i Finland som i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624, nedan *gräns- och kustbevakningsförordningen*, sänts ut från den stående styrkan vid europeiska gräns- och kustbevakningen bistå polisen och gränskontrollmyndigheten i uppgifter som gäller registrering av utlännningar som ansöker om uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd under ledning av en polisman eller en tjänsteman vid gränskontrollmyndigheten.

131 §

Upptagande av signalement

Personuppgifter som avses i 1 mom. kan trots sekretessbestämmelserna, för identifiering av en utlännings, lämnas ut till en utländsk myndighet och till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018) och lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Riksdagens svar RSv 172/2020 rd

133 §

Registrering av invandrare vid massinvandring

En behörig tjänsteman från en främmande stat får som medlem i en enhet i Finland som i enlighet med gräns- och kustbevakningsförordningen sänts ut från den stående styrkan vid europeiska gräns- och kustbevakningen bistå polisen och gränskontrollmyndigheten i uppgifter enligt 3 mom. och med upptagande av signalement enligt 131 § 1 mom. under ledning av en polisman eller en tjänsteman vid gränskontrollmyndigheten.

152 b §

Övervakning av verkställigheten av avlägsnanden ur landet

Diskrimineringsombudsmannen har till uppgift att i alla faser övervaka hur avlägsnanden ur landet verkställs.

Diskrimineringsombudsmannen svarar för deltagande i en reserv med övervakare av återvändande med tvång enligt artikel 51 i gräns- och kustbevakningsförordningen. Diskrimineringsombudsmannen kan delta i årliga bilaterala förhandlingar med Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån enligt artikel 51.3 och svarar för framställande av en begäran enligt artikel 51.4 till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån via den nationella kontaktpunkt som avses i 15 b § 4 mom. i gränsbevakningslagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om behandling av personuppgifter i migrationsförvaltningen (615/2020) en ny 14 a § som följer:

14 a §

Utlämnande av personuppgifter till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån

Migrationsverket får trots sekretessbestämmelserna till Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån lämna ut sådana i 7 § 1 mom. avsedda personuppgifter och sådana i 8 § avsedda hälsouppgifter ur särskilda kategorier av personuppgifter som samlats in genom ansökan om bidrag

Riksdagens svar RSv 172/2020 rd

för frivillig återresa och som är nödvändiga för genomförandet av frivillig återresa, med iakttagande av vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 3.12.2020

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare